

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра корейської та японської філології

Курсова робота з японської філології на тему:

Еволюція ієрогліфів в японській мові

Студентки групи Пяп 02-19

факультету східної і слов'янської
філології денної форми навчання

Освітньої програми:

Японська мова і література та
переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізаціях 035.069 Східні
мови та літератури (переклад
включно), перша – японська

Лавренюк Анастасії Сергіївни

Науковий керівник:

**кандидат педагогічних наук,
доцент**

Свердлова Тетяна Геннадіївна

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. Історія розвитку ієрогліфів в Японії...5	
1.2 Походження ієрогліфів.....	5
1.2 Роль Китаю у розвитку ієрогліфів в Японії.....	8
1.3 Етапи еволюції ієрогліфів в японській мові.....	10
РОЗДІЛ 2. Сучасне використання ієрогліфів в японській мові.....	19
2.1 Роль ієрогліфів у сучасній японській мові.....	19
2.2 Типи ієрогліфів та їх класифікація.....	22
РОЗДІЛ 3. Проблеми зі збереженням ієрогліфів у сучасній японській мові.....	26
3.1 Вплив комп'ютерних технологій на використання ієрогліфів.....	26
3.2 Суперечності використання ієрогліфів та їх роль у збереженні культурної спадщини.....	31
Висновки.....	33
Анотація 「要約」	34
Список використаних джерел.....	35

ВСТУП

Японська мова здавна вважається однією з найскладніших мов для вивчення через свою складну систему письма. Одним із найважливіших елементів японського письма є ієрогліфи, що здійснюють функцію запису звукових та лексичних одиниць мови. Історія японської мови та її письмового виразу пов'язана зі значним впливом культури та мов багатьох народів, що відобразилося у формі та значенні ієрогліфів.

Тема «Еволюція ієрогліфів в японській мові» є вкрай актуальною в сучасному світі. В цій роботі буде розглянуто вплив культурної та лінгвістичної спадщини на розвиток системи письма та її сучасний стан. Також аналіз важливості ієрогліфів для японської мови та їхню роль у збереженні культурного доробку нації.

Узагалі, ця тема може бути корисною для всіх, хто цікавиться історією та культурою Японії. Це дослідження допоможе зрозуміти складність та важливість японської системи письма та її значення для японської культури та нації в цілому.

Актуальність дослідження полягає в тому, що система письма відіграє важливу роль у культурному та історичному розвитку Японії. Ієрогліфи є ключовим елементом японського письма, тому вивчення їх історії та еволюції допоможе краще зрозуміти розвиток культури та мови Японії. Розуміння історії та розвитку ієрогліфів може допомогти краще зрозуміти лексичну та граматичну структуру японської мови, а також зробити процес вивчення японської мови більш ефективним та цікавим.

Предметом дослідження є історія та еволюція системи письма, що використовується в японській мові, тобто ієрогліфів. Дослідження може включати аналіз походження ієрогліфів,

їхньої ролі у формуванні японської мови, а також зміни у використанні ієрогліфів протягом історії Японії.

Об'єктом дослідження є самі ієрогліфи. Дослідження може включати аналіз структури ієрогліфів, їхнього значення та використання в різних епохах японської історії.

Метою дослідження є вивчення історії та еволюції ієрогліфів в контексті розвитку японської мови та культури, а також їхня роль у сучасному японському суспільстві. Дослідження спрямоване на з'ясування змін, які сталися з ієрогліфами протягом історії Японії, зокрема з їхнім виглядом, значенням та використанням.

Завдання:

1. Вивчення історії та походження ієрогліфів в японській мові.
2. Вивчення еволюції форми та значення ієрогліфів протягом історії Японії.
3. Дослідження використання ієрогліфів у сучасній Японії та їхній роль у сучасному японському суспільстві.
4. Аналіз впливу ієрогліфів на розвиток японської мови та культури.

Методи дослідження: історичний, лінгвістичний та порівняльний аналізи.

Матеріали: соц-мережі, різні новинні джерела, книги, відео.

Наукова новизна полягає в тому, що ця робота висвітлює важливі культурні та історичні аспекти використання ієрогліфів у японському суспільстві, що допомагає краще зрозуміти ієрогліфи як символи національної культури та ідентичності.

Практичне значення полягає в тому, що знання ієрогліфів може сприяти полегшенню спілкування з японцями та збільшенню ефективності міжкультурної комунікації.

РОЗДІЛ 1.

ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ІЄРОГЛІФІВ В ЯПОНІЇ.

1.1. Походження ієрогліфів

Походження ієрогліфів в японській мові є складною і багат шаровою темою, яка починається далеко в історії. Японська мова складна, оскільки містить елементи з різних мовних систем, зокрема з китайської та корейської мов. Одним з найважливіших елементів японської мови є ієрогліфи.

Походження ієрогліфів пов'язане з китайською культурою, тому що у давнину Китай був однією з провідних країн Азії, і його культура поширювалася на сусідні території, зокрема на Японію. У той час китайська мова була розповсюджена в сусідніх країнах, і японські мисливці та торговці звичайно використовували китайську мову в спілкуванні з іншими народами. З цього часу ієрогліфи стали не тільки частиною письма, але й важливим елементом культури та мистецтва.

Ієрогліфи у китайській культурі використовувалися як письмова форма мовлення вже з 1500 років до нашої ери. Ці символи дуже складні, тому що кожен із них має своє унікальне значення та може позначати слово або його складову частину. Так, наприклад, ієрогліф “木” (き - ki) має вигляд схожий на зображення дерева. Ось ще приклади таких ієрогліфів:

- 1) 魚 (さかな - sakana) – риба – походить від зображення риби зі звивистими лініями, що символізують плавці.
- 2) 日 (ひ - hi) – сонце – походить від зображення сонця, з ромбічними променями, які символізують його сяйво.

- 3) 馬 (うま - uma) – кінь – походить від зображення голови та тіла коня з копитами та хвостом.
- 4) 山 (やま – yama) – гора – походить від зображення гори з характерними вершинами.
- 5) 水 (みず – mizu) – вода – походить від зображення хвиль на поверхні води.
- 6) 雨 (あめ – ame) – дощ – походить від зображення крапель дощу, що падають з хмар.
- 7) 火 (ひ – hi) – вогонь – походить від зображення полум'я.
- 8) 田 (た – ta) – поле – походить від зображення рисового поля.
- 9) 人 (ひと – hito) – людина – походить від зображення людини з розгорнутими руками.

Японці в свою чергу змінювали китайські ієрогліфи для пристосування їх до своєї мови та культури. Вони придумували нові способи використання символів та модифікували їх форму, щоб легше передавати звукову структуру японських слів.

Наприклад:

- 1) В китайській мові ієрогліф 言 (gen) в японській став знаком для слів, пов'язаних з мовою (言葉 – ことば – kotoba)
- 2) В китайській мові ієрогліф 目 (moku) в японській став знаком для ока (目 – め - me)
- 3) В китайській мові ієрогліф 龍 (long) в японській став драконом (龍 – りゅう - ryu)
- 4) В китайській мові ієрогліф 糸 (si) в японській став ниткою (糸 – いと – ito)

1.2. Роль Китаю у розвитку ієрогліфів в Японії

Розвиток ієрогліфів в Японії сильно пов'язаний з історією Японських відносин з Китаєм. Історія використання ієрогліфів в Японії починається з IV століття н.е., коли японські посольства відправлялися до Китаю для навчання китайської культури та отримання знань.

У VIII столітті з'явився китайський учитель з ім'ям Во-єн, який створив китайсько-японський словник і розробив нову систему навчання китайській писемності. У перший період використання ієрогліфів в Японії, японці просто копіювали китайські ієрогліфи та вживали їх для запису своєї мови. Це стало основою розвитку складних ієрогліфів в японській мові.

Існує теорія, що прямий предок сучасної розмовної японської мови прибув на острів приблизно у II столітті до н.е. Приблизно в III столітті н. е. династія Ямато (250–710 рр. н. е.) встановила відносини з династією Хань у Китаї. Це призвело до 600-річного сильного впливу Китаю на японську культуру, починаючи від структури імператорського двору та релігії до писемності. До контакту з Китаєм, Японія не мала власної писемності.

Протягом наступних століть японці активно вивчали китайську мову і культуру. Це привело до того, що китайська писемність стала популярною серед японців. Китайські ієрогліфи стали основним засобом запису в Японії і застосовувалися в урядових документах, літературі та наукових працях.

У середині 19-го століття, коли Японія стала відкритою для західного світу, японці зрозуміли, що їхня культура відрізняється від західної, а знання китайських ієрогліфів є ключем до збереження їхньої унікальної культурної спадщини. Японці змушені були створювати власні ієрогліфи. Вони додавали до

ієрогліфів різні частини, які вказували на зміну значення чи вимови.

1.3. Етапи еволюції ієрогліфів в японській мові

Ієрогліфи в японській мові, як і в багатьох інших мовах, проходили складний процес еволюції від свого походження до сучасності. Розглянемо основні етапи еволюції ієрогліфів в японській мові.

1. Перші етапи еволюції ієрогліфів починаються з періоду «奈良時代» (nara jidai) (710-794 pp.) В цей період Японія активно приймала китайські ієрогліфи та створила систему запису, відому як «漢文» (かんぶん – kanbun). У цьому періоді китайські ієрогліфи були використовувалися для письма релігійних та імперських текстів. Ось декілька прикладів:

- ・ 此經一卷 乃本藥之名 與中國別相同 非漢字音也 適取其義用之 舊圖書所載 合計千二百六十五種 – цей текст містить інформацію про назви лікарських засобів, що були використані в традиційній японській медицині. Канбун використовується для передачі складних медичних термінів та назв лікарських засобів.
- ・ 玄氣所謂山岳處 聲氣謂田畠間 廣處稱謂平野山之尊稱謂曰原 (此里草字頭讀平) 山之下部謂濱瀨此二字並當用此原 – в цьому тексті описується географія різних районів Японії.

Канбун також використовувався для передачі складних географічних термінів та опису ландшафту.

Також канбуном записували буддистські тексти, наприклад:

- ・ 因此如來常謂我當為汝說法而不說非法，諸法之中此法最為上上法。(Тому Татхагата завжди говорить мені про Дхарму, а не про недхарму. Це найвища з Дхарм.)

З часом в канбун почали використовуватися не тільки традиційні китайські ієрогліфи, а й іноді з невеликою кількістю змін, які зумовлені японською граматиною та фонетикою. Оскільки канбун було не тільки засобом запису китайської мови, але й способом навчання та розвитку японської мови:

- ・ 塩のかやうにしるをまぜて飲め。 - しおのかやうにしるをまぜてのめ – змішайте сіль з оцтом та випийте.

- ・ 望遠鏡によって天体の動きを観察する。 - ぼうえんきょうによっててんたいのうごきをかんさつする – спостерігати за небесними тілами з допомогою телескопа.

2. Другий етап еволюції відбувається за часів періоду 平安時代 (へいやんじだい)(794-1185 pp.) На цей період припадає створення 仮名 (かな- складової частини сучасної японської писемності), що було важливим кроком у розвитку японської писемності.

仮名 виникла зі складних китайських ієрогліфів і була спрощена знаками, що відображали звуки японської мови. Ось деякі приклади:

- ・ 王 – ō (король) – Китайський ієрогліф 王 в японській писемності перетворюється на 仮名: おう, що відображає звукову складову цього слова.

- ・ 告訴 (gàosù) – цей ієрогліф можна перетворити на дві 仮名: こく (koku) і つづ (tsuzu).

- ・ 運動 (yùndòng) – うん (un) i どう (dou).
- ・ 旅行 (lǚxíng) – りょ (ryo) i こう (kou).
- ・ 計画 (jìhuà) – けい (kei) i かく (kaku).

仮名 склалися з двох типів абеток: カタカナ i ひらがな. Вони відрізнялися від ієрогліфів тим, що вони не мали лексичного значення, а лише позначали звукові елементи.

Створення 仮名 стало важливим кроком у розвитку японської писемності, оскільки забезпечило можливість записувати мовленнєві звуки японської мови. Крім того, 仮名 були більш доступними для більшої частини населення, оскільки були менш складними у порівнянні з китайськими ієрогліфами.

У наступні століття 仮名 стали все більш поширеними, і до кінця періоду 平安時代 їх використання стало на постійній основі.

3. Третій етап еволюції канджі відбувається в період 鎌倉時代 (1185-1333 pp.). В цей період 仮名 та китайські ієрогліфи стали більш інтегрованими в японську культуру, і багато японських письменників почали використовувати їх для своїх творів.

Наприклад:

「皆様、汝等の弥陀仏を見ても、この仏様はあなた方にいささかの力もなく、また知恵も持たぬため、あなた方がどのように祈ったところで、答えを与えることはできない。」

У писемних творах використовувались японські службові слова та частини мови, які було важко виразити китайськими ієрогліфами. 仮名 дозволяли також писати японські імена та прізвища, які не мали китайських еквівалентів.

4. Четвертий етап еволюції відбувся в епоху 室松時代 (むろまつじだい)(1333-1573 pp.) Ця епоха стала періодом руйнування імперії Ашікага та посилення впливу воїнів на політику та культуру Японії. Цей період також був знаменний для історії ієрогліфів в японській мові, оскільки було зроблено кілька важливих кроків у розвитку та застосуванні цих знаків у писемності та літературі.

У цей період в Японії почали широко використовувати канбун (літературну мову, яка складалася з китайських ієрогліфів та японських частин мови), а також були розроблені нові форми письма, такі як 季語 (きご).

Наприклад 季語 (きご) це слова або фрази, що вказують на пору року або погоду і використовуються в японському поезії (хайку, танка та ін.):

- [桜花] (さくら) - квітень [Квітуча вишня]
- [新緑] (しんりよく) - травень [Нове зелене листя]
- [蓮] (はす) - липень [Лотос]
- [紅葉] (もみじ) - листопад [Червоне листя]
- [雪] (ゆき) - грудень [Сніг]

У японській поезії 季語 (きご) використовується для вираження настрою та асоціацій з певним часом року або погодними умовами. Вони допомагають створити образ і передати емоції, що робить поезію більш виразною та емоційно збагаченою.

5. Наступний етап відбувався в період 江戸時代 (えどじだい)(1603-1868 рр.). В Японії цей період був довгого миру та стабільності, що дозволило розвиватися культурі та мистецтву, а також долучатися до міжнародної торгівлі з країнами Заходу. У цей період також відбувалися зміни в системі письма, зокрема, щодо використання ієрогліфів в японській мові.

На початку періоду 江戸時代, використання ієрогліфів в Японії було дуже складним і обмеженим. Багато японців не мали достатньої освіти, щоб читати та писати на китайському письмі, і лише невелика частина населення могла читати та писати на рівні, необхідному для адміністративної та бізнесової діяльності. Це призвело до поширення 仮名. З часом 仮名 стали важливим засобом запису не тільки для низів населення, а й для високоосвічених людей. ひらがな стала основою жіночого письма, тоді як カタカナ застосовувалася в основному для запису іноземних слів та назв наукових понять.

У період 江戸時代 відбувалося не тільки вдосконалення писемництва, але і збагачення ієрогліфів новими символами. До існуючих додавалися нові ієрогліфи, які виникали в результаті потреби в нових поняттях та концепціях.

Одним з найбільш визначних нових символів, що з'явився у період 江戸時代, був ієрогліф для слова «країна» (國 – くに),

який був використаний у документах та інших офіційних матеріалах замість старішого ієрогліфу країни (國). Цей символ зберігся і досі в сучасній японській мові.

Іншим важливим новим символом є ієрогліф для слова «наука» (學 – がく), який з'явився на початку XVIII століття. Цей символ використовувався для позначення різних галузей науки та знань, таких як фізика, математика та інші.

6. Шостий етап відбувся в період 明治時代 (めいじじだい)(1868-1912 рр.). У період 明治時代 відбулося кілька важливих змін у використанні ієрогліфів в японській мові. Одна з найважливіших змін полягала у тому, що уряд офіційно оголосив введення нової спрощеної системи письма, відомої як (國語 – こくご) або (國民語 – こくみんご). Ця система націлена на спрощення використання ієрогліфів в японській мові. Нова система була створена на основі ієрогліфів, що були спільні для китайської та японської мов.

Декілька прикладів спрощень в системі письма (國語 - こくご):

- Відмова від вживання деяких складних ієрогліфів на користь більш простих: ієрогліф 愛 був замінений на ієрогліф 恋, що має той же зміст, але менш складний у написанні.
- Використання більш простих ієрогліфів, що мають більш просте звучання, у заміну складнішим ієрогліфам: ієрогліф «傳» був замінений на ієрогліф 伝.

Для забезпечення більшої простоти та зручності використання були створені нові ієрогліфи, що склалися з меншої кількості рисок.

Однак, хоча нова система письма була прийнята офіційно, використання старих складних ієрогліфів продовжувало залишатися досить поширеним. Багато людей, особливо старшого покоління, продовжували використовувати складні ієрогліфи в писемній та усній мові, і їх використання не було повністю припинене до початку 20 століття.

В період Мейджі також було введено більше ієрогліфів для представлення іноземних слів та термінів, особливо з англійської мови.

7. Сьомий етап відбувався в еру 昭和時代 (しょうわじだ
い)(1926-1989). Хоча 仮名 та 國語 вже були досить стабільними системами письма, але в цей період здійснювалися спроби спростити їх для більшої ефективності та економії часу.

Одним з результатів цього було створення нового набору ієрогліфів під назвою «大正新字体», який мав спрощену форму письма. На практиці цей набір ієрогліфів не здобув популярності та був офіційно відхилений в 1949 році, але деякі зі спрощень були включені до 國語. Наприклад: 会 (замість 會), 栄 (замість 榮), 際 (замість 邊), 寿 (замість 壽), 担 (замість 擔).

Ще одним важливим розвитком в період 昭和時代 було введення romanji – системи запису японської мови латинськими літерами. Romanji стали дуже популярними у

другій половині XX століття, особливо в галузях науки та техніки, і досі широко використовується в японському письмі.

Значний вплив на письмо в період 昭和時代 мав також західний культурний вплив. Зокрема, були популярні каліграфія у стилі сучасного мистецтва та письмові технології, які вивчалися та використовувалися в школах та університетах.

Також в цей період відбувалося значне зростання популярності різноманітних засобів масової комунікації, зокрема газет, журналів та книг. Як результат почалось зростання популярності письма в 國語 та розвитку нових форм письма, таких як романжі.

8. Етап в еру 平成時代 (へいせいじだい) (1989-2019 рр.). З поширенням комп'ютерів та інших технологій у японському суспільстві з'явилася потреба в стандартизації ієрогліфів для їх використання в електронних пристроях. Було створено стандарт JIS (Japanese Industrial Standards) для кодування ієрогліфів, а пізніше, у 2000-х роках, було розроблено стандарт Unicode, що дозволяє кодувати ієрогліфи разом з іншими символами для використання в міжнародному контексті.

РОЗДІЛ 2.

СУЧАСНЕ ВИКОРИСТАННЯ ІЄРОГЛІФІВ В ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

2.1. Роль ієрогліфів у сучасній японській мові.

Ієрогліфи грають важливу роль в сучасній японській мові і вважаються одним із основних елементів писемної комунікації. Хоча у вивченні мови багато уваги приділяється граматиці та лексиці, ієрогліфи залишаються важливими для читання та розуміння японського письма.

У сучасній японській мові використовуються приблизно 2 000 ієрогліфів, які входять до шкільної програми і вивчаються протягом десятиліть. Багато ієрогліфів мають кілька різних читань, залежно від контексту, в якому вони вживаються. Крім того, ієрогліфи зустрічаються в різних сферах життя в Японії, включаючи культуру, мистецтво, науку та технології. Наприклад, багато важливих термінів у математиці, фізиці та інших науках записуються ієрогліфами. Ієрогліфи також використовуються у японських іменах, назвах міст та географічних об'єктів, а також у вуличних знаках та рекламі. Багато людей в Японії також користуються ієрогліфами в особистих нотатках та повідомленнях на соціальних мережах.

Однак, з поширенням комп'ютерів та мобільних пристроїв, все більше людей починають використовувати гоманґі, тобто японську мову, записану за допомогою латинських літер. Це пов'язано з тим, що гоманґі легше вводити на клавіатурі, і багато молодих японців вважають його більш сучасним і модним способом запису.

Окрім використання в писемності та каліграфії, ієрогліфи грають важливу роль в сучасній японській культурі та суспільстві.

Перш за все, ієрогліфи є неодмінною частиною навчання японської мови. Усі японські школярі повинні вивчати їх з дитинства та протягом усього шкільного навчання. Крім того, багато людей вивчають ієрогліфи окремо, з метою розвитку своєї каліграфічної майстерності, або з інтересу до японської культури та історії.

Друге, ієрогліфи використовуються у багатьох місцях у повсякденному житті, включаючи рекламу, знаки, написи на будівлях та товарах, візитні картки та інші види візуальної комунікації. Це дозволяє людям з легкістю розуміти та ідентифікувати різні речі, що має велике значення для туристів та іноземців, які відвідують Японію.

Нарешті, ієрогліфи грають важливу роль у збереженні та продовженні японської культурної спадщини. Вони є не лише частиною писемної культури, але і представляють собою важливу складову виконавського мистецтва, такого як каліграфія та шиті. Багато традиційних японських культурних заходів також включають в себе використання ієрогліфів, наприклад, використання каліграфії під час церемонії чаю або виставки індивідуальних робіт.

Наприклад в сучасній японській мові нові ієрогліфи з'являються досить рідко, але коли вони з'являються, вони можуть впливати на вживання мови та суспільну думку.

В останні роки деякі ієрогліфи, пов'язані з технологіями та соціальними мережами, були додані до стандартного набору.

Також варто зазначити, що ієрогліфи можуть змінюватися в залежності від контексту вживання та мовного середовища.

Наприклад, в деяких галузях, таких як наука та медицина, ієрогліфи можуть мати спеціальне значення, відмінне від загального значення.

Загалом, хоча використання ієрогліфів в японській мові може здається складним для іноземців, вони все ще відіграють важливу роль в японському писемності та культурі, і продовжують розвиватися разом зі суспільством та технологіями.

3.2 Типи ієрогліфів та їх класифікація

Ієрогліфи є одним з трьох алфавітів в японській мові разом з 力 (катакана) та ひらがな (хіраґана). Ієрогліфи є складовою частиною японської культури та мистецтва. Типи ієрогліфів та їх класифікація досить складні, оскільки існує велика кількість різних символів та їх варіантів.

Типи ієрогліфів можна класифікувати за декількома критеріями, включаючи семантичну приналежність, звукову структуру та спосіб утворення. Найбільш поширеною класифікацією є поділ ієрогліфів на три типи: ідеограми, фонетичні компоненти та семантично-фонетичні компоненти.

Ідеограми – це ієрогліфи, які відображають семантичне значення слова за допомогою графічного зображення. Наприклад, ієрогліф для слова «日» містить зображення круга з променями, що символізує сонце. Наприклад:

- 木 (き) – «дерево», складається з трьох горизонтальних рисок, які символізують стовбур, гілки та листя дерева.
- 火 (ひ) – «вогонь», має вигляд маленької вертикальної риски з двома горизонтальними рисками, які символізують полум'я.
- 山 (やま) – «гора», має вигляд трьох горизонтальних рисок, з яких середня риска піднімається вгору, символізуючи вершину гори.

- 川 (かわ) – «ріка», має вигляд двох паралельних горизонтальних рисок, які символізують береги ріки, і вертикальної риси, яка символізує саму річку.

Фонетичні компоненти – це ієрогліфи, які відображають звукову структуру слова. Фонетичні компоненти містять ідеограму та додаткові елементи, які вказують на звукову складову слова.

Наприклад:

- 人 (じん) – означає «людина». У складі інших ієрогліфів, наприклад, 休 (きゅう), який означає «відпочинок» або «перерва», 人 використовується як фонетичний компонент.

- 北 (ほく) – означає «північ». У складі інших ієрогліфів, наприклад, 朝 (あさ), який означає «ранок», 北 використовується як фонетичний компонент.

- 雨 (あめ) – означає «дощ». У складі інших ієрогліфів, наприклад, 電 (でん), який означає «електрика» або «блискавка», 雨 використовується як фонетичний компонент.

- 活 (かつ) – означає «живий» або «активний». У складі інших ієрогліфів, наприклад, 客 (きやく), який означає «гість» або «клієнт», 活 використовується як фонетичний компонент.

- 火 (ひ) – означає «вогонь». У складі інших ієрогліфів, наприклад, 灰 (はい), який означає «попіл», 火 використовується як фонетичний компонент.

・ 飛行機 (ひこうき, hikouki) – літак. Складається з фонетичного компонента 「比」 (ひ) та ідеограми 「行機」 (こうき), що означає «літальний прилад».

・ 心配 (しんぱい, shinpai) – хвилюватися, перейматися.
Складається з фонетичного компонента 「彳」 (しんよう), що означає «крок», та ідеограми 「心配」 (しんぱい), що означає «переїматися».

Семантично-фонетичні компоненти – це ієрогліфи, які містять як семантичне значення, так і звукову складову слова.

Семантично-фонетичні компоненти складаються з ідеограми та фонетичного компоненту. Наприклад:

・ 電話 (でんわ) – телефон. Складається з ідеограми «електрика» (電) та фонетичного компонента «голос» (話).

・ 鉛筆 (えんぴつ) – олівець. Складається з ідеограми «свинець» (鉛) та фонетичного компонента «писати» (筆).

・ 情報 (じょうほう) – ієрогліф для «інформація» складається з компонентів 情, що означає «емоції», та 報, що вказує на «звіти» або «інформацію».

・ 観察 (かんさつ) – ієрогліф для «спостереження» складається з компонентів 観, що означає «спостерігати» або «дивитися», та 察, що означає «виявляти» або «досліджувати».

- 經濟 (けいざい) – ієрогліф для «економіка» складається з компонентів 經, що означає «управляти» або «керувати», та 濟, що вказує на «заощадження» або «допомогу».

- 文化 (ぶんか) – ієрогліф для «культура» складається з компонентів 文, що означає «література» або «культура», та 化, що вказує на «зміну» або «розвиток».

Інші типи ієрогліфів включають в себе семантичні фрази, які складаються з кількох ієрогліфів, та ієрогліфи, які містять фонетичні склади, які складаються з більшої кількості ієрогліфів.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ЗІ ЗБЕРЕЖЕННЯМ ІЄРОГЛІФІВ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

3.1. Вплив комп'ютерних технологій на використання ієрогліфів

Вплив комп'ютерних технологій на використання ієрогліфів в японській мові є досить значним. З одного боку, це дозволяє зручніше вводити ієрогліфи на клавіатурі, за допомогою спеціальних програм, що автоматично перетворюють ромаджі на відповідні ієрогліфи. Пропоную розглянути декілька з них.

- NJStar Japanese Word Processor – це програма для Windows, яка має можливість перетворювати ромаджі на ієрогліфи. Вона також має функцію автоматичного розпізнавання кандзі і може перетворювати традиційні китайські ієрогліфи на японські.

- Japanese Input Method Editor (IME) – це програмне забезпечення, яке встановлюється разом з операційною системою Windows або MacOS. Воно має можливість введення японських символів, включаючи ієрогліфи, за допомогою клавіатури. Введення ієрогліфів здійснюється за допомогою введення їх фонетичного еквівалента (ромаджі), після чого програма пропонує варіанти відповідних ієрогліфів.

Існує кілька видів ІМЕ для японської мови, що розроблені різними компаніями, такими як Microsoft, Google, Apple та інші.

Кожен з них має свої власні функції та особливості.

Основні функції японського ІМЕ включають наступне:

- Введення японських ієрогліфів та кандзі з клавіатури

- Підказки для введення, які допомагають користувачеві знайти правильний символ
- Можливість вибирати різні варіанти ієрогліфів зі схожим звуком або значенням
- Можливість вводити японські слова за допомогою ромадзі, що дозволяє вводити японські тексти з клавіатури за допомогою латинських літер
- Можливість вибирати різні типи введення, такі як кандзі, ієрогліфи, ромадзі або змішані методи введення.

Японський ІМЕ може бути корисним для тих, хто працює з японськомовними документами або переписує японський текст. Він також може бути корисним для тих, хто вивчає японську мову та хоче вводити японські тексти з клавіатури.

- Kakashi – це програма для перетворення японського тексту, написаного у ромадзі, в японський текст, що містить ієрогліфи та катакану або хірагану. Kakashi працює на основі алгоритму, що розбиває вхідний текст на окремі слова, перевіряє їх відповідність до словникових даних, та замінює ромадзі на ієрогліфи та кану відповідно до зазначеного стилю написання. Зокрема, програма підтримує кілька різних стилів написання, таких як Hebon-shiki, Nihon-shiki, та Kunrei-shiki.

Kakashi може бути використана для перетворення японського тексту у скриптів, що підтримуються комп'ютером, таких як HTML, LaTeX, або текстові файли. Програма підтримує також різні опції, що дозволяють налаштувати роботу алгоритму, зокрема, задати тип вхідного тексту, вибрати стиль написання, включити чи виключити транслітерацію з кана на ромадзі, та інші.

Загалом, Kakashi є корисною програмою для перетворення японського тексту, що містить ромаджі, в текст з ієрогліфами. Вона може бути використана в багатьох різних сферах, зокрема, для обробки японської мови в інтернеті, у наукових дослідженнях, або для створення японської локалізації програмного забезпечення. Розробником програми Kakashi є Масаюкі Ямамото (Masayuki Yamamoto), який створив цей інструмент у 1999 році. Він є японським програмістом і відомий своєю роботою над проектом SKK (Simple Kana to Kanji Conversion Program), який також використовується для конвертування ромаджі в ієрогліфи.

- RomajiDesu є онлайн-словником та граматичним довідником японської мови. Ця програма дозволяє користувачам шукати японські слова та вирази, перекладати їх на англійську мову, перевіряти правильність написання, а також отримувати граматичні поради та приклади вживання.

RomajiDesu працює з різними системами введення, включаючи ромаджі (латинська транскрипція японської мови), канджі та кана (японські алфавіти). Крім того, вона дозволяє користувачам шукати слова за допомогою канджі, кани або ромаджі, що робить її дуже зручною для користувачів з будь-яким рівнем володіння японською мовою.

RomajiDesu також має додаткові функції, такі як конвертер каліграфії, що дозволяє перетворювати канджі на каліграфічні зображення, та графік вживання слова, що демонструє частоту вживання слова в японській мові.

RomajiDesu є безкоштовною програмою, доступною для використання онлайн. Вона дуже популярна серед студентів та

вчителів японської мови, а також серед тих, хто працює з японськомовними текстами або перекладає їх на англійську мову. Розробником програми RomajiDesu є японська компанія Japan Reference (яп. ジャパン・リファレンス).

З іншого боку, це призводить до того, що багато молодих людей не можуть правильно написати складні ієрогліфи, оскільки вони звикли до використання клавіатури та електронних пристроїв.

Крім того, комп'ютерні технології також допомагають у вивченні ієрогліфів, за допомогою різноманітних програм та інтернет-ресурсів. Наприклад, існують програми для вивчення каліграфії, які навчають користувачів правильному написанню ієрогліфів. Також існують онлайн-словники, які надають інформацію про значення ієрогліфів та їх читання, що дозволяє швидко знаходити необхідні слова.

На сьогоднішній день серед бізнесу та молоді дуже відома діяльність, як ай-ті та кодування програм в цілому. Тому ієрогліфи існують навіть в цій сфері, але це не є стандартною практикою. У більшості випадків для програмування використовуються спеціальні символи та алфавіти, такі як ASCII, Unicode та інші.

Проте, іноді в Японії використовують спеціальні ієрогліфи для позначення деяких програмних конструкцій, функцій або методів. Наприклад, існує так званий «комп'ютерний ієрогліф» (電腦文字 – «denpou moji»), який використовується для позначення різних програмних термінів та назв. Однак, цей тип ієрогліфів не є стандартом і використовується в обмеженому колі компаній та програмістів.

Отже, комп'ютерні технології впливають на використання ієрогліфів в японській мові, з одного боку спрощуючи процес

вводу ієрогліфів на клавіатурі, а з іншого боку, викликаючи певні проблеми з правильним написанням складних ієрогліфів, тому потрібно знати основи правопису та каліграфії, щоб коректно використовувати ці символи.

3.2. Суперечності використання ієрогліфів та їх роль у збереженні культурної спадщини

Однією з основних суперечностей використання ієрогліфів є їх складність та кількість. У японській мові існує близько 50 000 ієрогліфів, що створює проблеми для їх запам'ятовування та використання, особливо для іноземців.

Іншою суперечністю є використання канджі та кана. Як я вже зазначала вище канджі – це складні ієрогліфи, які використовуються для позначення слів та ідей. Канджі дозволяють більш точно виразити ідеї, але використання їх у письмі може бути складним для деяких людей. Кана, з іншого боку, є більш простими виконаннями звуків, але вони не забезпечують таку точність виразності, що можна досягти за допомогою канджі.

Однак дехто може заперечити, що канджі все ще потрібні: чому б просто не ввести пробіли в японській мові, щоб допомогти розбити речення, катакану для запозичених слів. Чому б просто не використовувати один алфавіт, як це є в корейській мові?

Насправді давні японські відеоігри, які не могли підтримувати канджі, робили саме так, але також там були присутні англійські літери. Японські гравці без особливих труднощів могли стежити за діалогами та сюжетом ігор.

Протягом історії були спроби замінити канджі лише хіраганою та катаканою або англійським алфавітом. Тож чому все таки канджі?

Однією з причин може бути довга історія Японії з канджі. Для тих, хто хоче вивчати старі історичні японські документи, всі вони написані класичними китайськими ієрогліфами. Крім того, існує глибоке культурне значення, яке несе кожен канджі, кожен

ієрогліф має свою історію та історію адаптації. Ось деякі приклади:

- 和 (わ) – символізує гармонію і злагоду, які є важливими цінностями в японській культурі.
- 禪 (ぜん) – представляє собою буддистський рух, який має глибокий вплив на японську культуру та мистецтво.
- 忍 (にん) – символізує традиційний кодекс самураїв, який включав в себе етичні правила, які підкреслювали важливість мужності, вірності та самовідданості.
- 神 (かみ) – цей ієрогліф символізує духовність та релігійність, які є невід’ємними складовими японської культури.

Крім того, багато хто погодиться, що на канджі приємно дивитися, що призвело до того, що багато людей роблять китайські татуювання.

Ще одна суперечність полягає у тому, що ієрогліфи не завжди однозначні в тлумаченні. Один і той самий символ може мати декілька різних значень, залежно від контексту вживання. Це може призвести до неправильного тлумачення та спричинити непорозуміння між співрозмовниками.

Незважаючи на ці суперечності, ієрогліфи є важливим елементом японської мови та культурної спадщини. Вони є не лише засобом комунікації. Отже, ієрогліфи грають важливу роль у збереженні культурної спадщини Японії, оскільки вони є символом національної ідентичності та відображають багатогранність японської культури та її історії.

ВИСНОВКИ

Ієрогліфи – це важливий елемент японської мови та культури, який походить з Китаю та розвивався від найдревніших писемних систем до сучасних форм. За допомогою ієрогліфів, японці зберігають свою культурну спадщину та традиції, і навіть зараз вони широко використовуються в різних сферах, включаючи літературу, мистецтво, історію та наукові дослідження.

Історія розвитку ієрогліфів в японській мові включає кілька періодів змін та адаптацій. Спочатку ієрогліфи були імпортовані з Китаю, але з часом були адаптовані та змінені для відображення унікальності японської мови та культури. Це призвело до створення кількох різних видів ієрогліфів, таких як 漢字, ひらがな та カタカナ.

З появою комп'ютерних технологій, японські ієрогліфи стали більш доступними та легкими для використання, що дозволяє їх використовувати в більш широкому спектрі ситуацій. Також з'явилися програми, які дозволяють автоматично конвертувати романі в ієрогліфи.

Незважаючи на суперечності, пов'язані з використанням ієрогліфів, вони зберігають важливу роль у збереженні культурної спадщини Японії. Вони допомагають зберегти і передати знання та традиції, які були накопичені впродовж століть, і допомагають підтримувати унікальну ідентичність японського народу.

АНОТАЦІЯ 「要約」

漢字は、日本語と文化にとって重要な要素であり、古代から現代まで進化してきた中国からの文化的な遺産である。日本人は漢字を使って文化遺産や伝統を守り、現代でも文学、芸術、歴史、科学研究など様々な分野で広く使用されている。

漢字の歴史は、変化と適応の複数の時期を含んでいます。最初に中国から導入された漢字は、日本語と文化のユニークさを反映するために適応され、変更されました。その結果、漢字のいくつかの異なる種類が生まれました。例えば、漢字、ひらがな、カタカナなどです。

コンピュータ技術の発展により、日本の漢字はよりアクセスしやすく、使用しやすくなりました。これにより、漢字はより広範なシチュエーションで使用できるようになりました。また、ローマ字から自動的に漢字に変換するプログラムも登場しました。

漢字の使用に関連する矛盾点があるにもかかわらず、漢字は日本の文化遺産を守る重要な役割を果たしています。漢字は、何世紀にもわたって蓄積された知識や伝統を保存し、伝えることに役立ち、日本の独特なアイデンティティを維持するのに役立っています。

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. <https://www.tofugu.com/japanese/kanji-history/>
2. <https://artsandculture.google.com/story/arrival-of-kanji-characters-in-japan/yQXRVoREZpJKJw>

3. <https://itsjapantime.com/the-history-of-kanji-%E6%BC%A2%E5%AD%97%E3%81%AE%E6%AD%B4%E5%8F%B2/>
4. <https://jbilocalization.com/japanese-why-chinese-characters-kanji/>
5. <https://journals.openedition.org/cjs/288>
6. <https://aclanthology.org/C80-1047.pdf>
7. <https://www.kanji.org/japanese/writing/outline.htm>
8. <https://www.ninjal.ac.jp/>
9. <https://www.kanjijapanese.com/>
10. <https://www.kanken.or.jp/>
11. <http://www.kanji.gr.jp/>
12. <https://www.japanese-goi.com/history-kanji/>
13. https://www.youtube.com/watch?v=g0zDSR2a6dU&ab_channel=LoluRja%E3%81%AE%E6%AD%B4%E5%8F%B2%E8%AA%9E%E3%82%8A
14. https://www.youtube.com/watch?v=rFh2F9pCabM&ab_channel=%E3%82%80%E3%81%99%E3%81%B3%E5%A4%A7%E5%AD%A6%E3%83%81%E3%83%A3%E3%83%B3%E3%83%8D%E3%83%AB
15. https://www.youtube.com/watch?v=dkDEVZGt6Dc&ab_channel=%E5%8F%A4%E4%BB%A3%E4%B8%AD%E5%9B%BD%E3%83%BB%E6%BC%A2%E6%96%87%E3%83%81%E3%83%A3%E3%83%B3%E3%83%8D%E3%83%AB
16. https://www.youtube.com/watch?v=qFMl8rYBfwA&ab_channel=%E3%81%AF%E3%81%A1%E3%81%82%E3%81%AE%E6%97%A7%E3%83%81%E3%83%A3%E3%83%B3%E3%83%8D%E3%83%AB

17. https://www.ehime-u.ac.jp/data_study/data_study-37428/
18. <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780190491482.001.0001/acref-9780190491482-e-2878>
19. <https://www.etymonline.com/search>
20. 後瀉桂太郎「海上自衛隊の戦略的方向性とその課題」『海幹校戦略研究』特別号（通巻第12号）、2016年11月。
21. 武居智久「海洋新時代における海上自衛隊」『波濤』通巻第199号、2008年11月。西村繁樹「日本の防衛戦略を考える -グローバル・アプローチによる北方前方防衛論 -」『新防衛論集』第12巻第1号、1984年
22. 吉田真吾「国際安全保障」第44巻第3号、2016年12月